

ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԴՈՒՆ ԵՍ

ԱՅՆՊԷՍ ԶԷ՞, հապա ո՞վ է եկեղեցին: Խորհէ՛ պահ մը, եւ լրջօրէն, պարկեշտօրէն խորհէ՛:

«Եկեղեցին տկար է» կ'ըսես: Շիտակ է դատաստանդ: Բայց ինչո՞ւ իբրեւ դիտող մը կը խօսիս, եւ կը դատես: Դուն քու անձդ նկատի առ: Դուն զօրաւոր ես: Եթէ դուն զօրաւոր ըլլայիր՝ եկեղեցին ալ, որուն մէջն ես, որուն մասն ես, նոյնքան զօրաւոր պիտի ըլլար: Եկեղեցին կ'արտացոլացնէ քու տկարութիւնդ: Շղթային առակը բնաւ մի՛ մոռնար: Շղթան միայն այնքան զօրաւոր է որքան իր տկարագոյնն օղակը:

«Եկեղեցին պաղ է» կ'ըսես: Երբ դուն պաղիս եկեղեցիիդ ալ մթնոլորտը կը պաղեցնես: Կոտրէ՛ սրտիդ սառնամանիքը, տաքցի՛ր սիրով, «հոգիով բորբոքէ՛» դուն ինքդ, եւ պիտի տաքցնես շուրջիններդ: Հաւատացեալի մը յորդուն ուրախութիւնը եւ խանդավառութիւնը վարակիչ են: Եկեղեցիի մը հոգեւոր քարեխառնութեան ջերմաչափը դո՛ւն ինքդ ես: Եկեղեցիին «պաղութիւնը» նշաւակելէ կամ դատապարտելէ առաջ դո՛ւն քու պաղութեանդ դարման փնտռէ՛, գտի՛ր:

Ինչո՞ւ աղֆատ է եկեղեցին: Որովհետեւ դո՛ւն աղֆատ կը պահես զայն, թէ՛ հոգեւորապէս, թէ՛ նիւթապէս: Դո՛ւն չես տար ինչ որ կրնաս, ինչ որ պարտիս՝ դրամդ, ժամանակդ, ուժդ, սէրդ, ծառայութիւնդ եւ կ'ակնկալես որ ուրիշներ տան եւ ուրիշներու տուածովը նոխանայ, հարստանայ քարգաւաճի անոր կեանքն ու գործունէութիւնը: Մոռցի՛ր ուրիշները: Դո՛ւն ի՞նչ կ'ընես: Միայն այդ հարցումին պատասխանովը կրնաս արդար դատում ընել: Զի ինչ որ ես դուն, եւ ինչ որ կ'ընես՝ այն է եկեղեցին, ո՛չ աւելի, ոչ պակաս:

Եկեղեցին այնքան արժանա-

պատուութիւն ունի որքան որ դո՛ւն ինքդ յօժար ես տալու անոր: Անոր նուիրականութիւնը, սրբազնութիւնը, գերակայութիւնը կրնաս յարգել եւ կամ անարգել: Եկեղեցին կրնաս ստորնացնել եւ կամ բարձրացնել ըստ քու անձնական վերաբերմանդ, դիրքիդ, գործիդ: Դրա՞մ պիտի տաս՝ կրնաս անանկ մը տալ որ զգաս եւ զգացնես թէ եկեղեցին պատարագի սուրբ սեղան մըն է եւ Աստուած է պատարագիչը. եւ կամ, այնպէս մը տալ ինչպէս մուրացիկի մը ողորմութիւն պիտի տայիր:

«Եկեղեցի ինչո՞ւ չեն երթար» հարցնել աւելի դիւրին է քան անձամբ երթալը: Եկեղեցիին նստարանները պարապ թողողը դո՛ւն ես: Զեկողին վրայ մի՛ խօսիր. եկո՛ւր դուն: Դո՛ւն ես եկեղեցին: Երբ ներկայ ես, եկեղեցին լեցուն կ'ըլլայ: Երբ բացակայ ես, եկեղեցին պարապ կ'ըլլայ:

Ե՞րբ պիտի սորվինք հաւաքական կեանքի մէջ անձնական պատասխանատուութեան նշանակութիւնը: Հաւաքականութիւնը գումարն է անհատականութիւններու: Հարիւրը մէկերով կը գոյանայ:

Սորվինք փոխանակ երրորդ դէմքով խորհելու եւ դատելու, առաջին դէմքով խորհիլ եւ դատել: Ես հաւատարիմ ե՞մ, ես կը սիրե՞մ ընկերս, եկեղեցիս, Աստուածս, եւ Տէր Յիսուսս: Ընկերութիւն մը, երկիր մը, եկեղեցի մը կանգուն կը մնայ որքան ատեն որ հասարակաց կանոններ, յանձնառութիւններու պայմանագրութիւններ, ուխտեր կը յարգուին ամէնուն կողմէ: Բայց եթէ ասոնք ամէնն ալ անգոսնուին եւ անտեսուին, ի՞նչպէս կարելի է ակնկալել քարգաւաճում, բեղմնաւորութիւն եկեղեցիի, երկրի, ընկերութեան:

եկեղեցիին չափանիշը դո՛ւն ես: Քեզմէ լաւագոյն չէ եկեղեցին, եւ ոչ ալ քեզմէ յոռեգոյն: Ինչ որ ես դո՛ւն այսօր, նոյնն է եկեղեցիդ:

Դո՛ւն քարեպաշտ հաւատացեա՞լ մըն ես - եկեղեցիդ ալ նոյնն է: Հարո՞ւստ ես դուն հոգիով - եկեղեցիդ

ալ հարուստ է: Քեզմով պիտի պայմանաւորուի եկեղեցիին ամբողջ կեանքը: Դո՛ւն անհատ մը չես եկեղեցիին մէջ. դուն ամբողջ եկեղեցին ես, քէեւ անհատ մը:

ՎԵՐ. Ա.Ա. ՊԵՏԻԿԵԱՆ

ՇՆՈՐՀԱԻՈՐԱՆՔ

Ս. Զատկուան առիթով, շնորհաւորանքի գիրքը եւ հեռագրեր առաւուեցան Հոգեւոր ու Կառավարական պետերուն եւ Առաջնորդներուն, որոնց շնորհաւորագրերը ստացած է Պատրիարք Սրբազան Հայրը.-

- Ամենայն Հայոց Հայրապետ, Նորին Ս. Օծուքին Տ. Տ. Գարեգին Բ. Կաթողիկոսէն.

- Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Վեհափառ Հայրապետ, Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսէն.

- Թուրքիոյ Հայոց Ամեն. Տ. Մեսրոպ Բ. Մութաֆեան Սրբազան Պատրիարքէն.

- Մոսկուայի եւ Ռուսիոյ Օրթոտոքս եկեղեցւոյ Ամեն. Տ. Ալեքսէյ Բ. Սրբազան Պատրիարքէն.

- Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան Նախագահ Տիար Մարթին Եսայեանէն.

- Թեմակալ Առաջնորդներէն, Պետական եւ Ազգային Հաստատութեանց ղեկավարներէն: